

A'

CSASZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDELMEVEL,

Nro 3.

Költ Bétsben, Szent Jakab Havának (Júliusnak)
10-dik napján 1801-dik Efstendőben,

B é t s:

Nem sokára vége lesz az azon Rend-tanátsá-
nak, melly azon sok Írásoknak, és bizonyító
leveleknek meg-visgálásában foglalatoskodik, a'
mellyek által, a' nem régen meg-szünt Frántzia Há-
borúban tett vitézségeket be-bizonyítják a' Kato-
na Tíztek, hogy azok által a' Mária-Theresia Rend-
jének nagyobb vagy kisebb Keresztjét; magok-
nak meg szerezhessék. Ezen Érdem-rendnek fel-
állításakor nagy summa pénzt tett le töke-pénzül
a' néhai Felséges Mária Theresia Királynénk, a'
mellynek Interesséből fizetődnek a' Rendnek bi-

C

zonyos számu Vitézei, esztendőnként 400 a' Nagyobbak pedig 800 és 1200 forintokkal. A' Rendszernek törvénye kívánja, hogy kiki írásban adja be érdemeinek feljegyzéseit mint magok a' Tisztek leg jobban tudhatják kimutatott vitézségeket; kivált azok, kiket elszakasztanak a' nagyobb Sereg-
regtől, hogy magokban hadakozzanak az alattok való Katonasággal, az előre küldött ellenség tsapatokkal. Rendkívül való példa történt Feldmarsal Lieutenant Hertzeg Lichtenstein János, egy Magyar Lovas Regiment Tulajdonosságának sok szembe tünő érdemeivel, a' mellyeket két Lovas Regimenteknek Tisztjei tettek jegyzésbe a' Hertzeg híre és tudta nélkül, 's mint szemmel látott Tanúi a' Hertzeg sok vitéz tetteinek, beadták írásban Ő Felségének. —

Feldmarsal Gróf Lacy, ama közel 80 esztendőös Bölts, Katona, és Minister, igen igen gyengélkedő egészségben vagyon, kivált egynehány napoktól fogva! (közönségesen Lascziknak nevezik.)

Ő Felsége méltóztatott Lötsei születésű Tek. Engel J. Krisztján, a' Fels. Erdélyi Cancellariánál Concipista 's egyfzersmind Könyv-vi'ssgáló, 's a' Göttingai és Prágai Tudós Társaságoknak levelező Tagja Erd. Hazánkfiát, kinek neve egyébaránt is eléggé esméretes, kivált a' Historiában gyönyörködők előtt betses munkáiról, az Austriai Birodalomhoz tartozó Német Országai és Gallitziai Augustána Confessiót tartó Ekklesiákra ügyelő Bétsi Fő Consistóriumnál Tanátsossá (Kirchen-Rath-tá) nevezni.

Magyar Ország.

Elevenen emlékezvén reá a' Magyar Hírmondó mostani egygyik Írója, melly nagy kívánsággal tudakozódtak tőle, a' két Magyar Hazában tett tavalyi útazása közben sok Erdemes Hazának, a' Bács Vármegyében ez előtt nyolcz esztendővel kimért és azolta szüntelen munkában lévő Ferentz Tsatornája név alatt esmeretes Kanális állapotjáról; mellynék szerentsés végre hajtását a' hafznos kereskedés gyarapodására mindek igen szívesen óhajtották: most tehát egy Zomborból, Június végén költ Tudósítás szerént, örömmel adjuk a' két Hazának tudtára; hogy ezen Ő Felsége nevét viselő Tsatorna szerentsésen elkészült. Minekutánna a' Kanális elkészülését, az annak végre hajtására öföfze állott szabad Társaság Ő Felségének bejelentetette; mingyárt egy Királyi Kommisszió rendeltetett annak megvizsgálására. A' Királyi Biztosok jelen létében ereztődött belé víz a' Dunából, a' kik azon egészfen a' Tisza szomszédságában lévő úgy nevezett Fekete Motsárig (Czerna Baráig) fel hajókáztak és azt minden tekintetben igen alkalmatosnak találták. A' Tsatorna 14 mértföldnyi hosszúságú; kezdődik a' Dunánál Monostorszeg felett, Zombor Királyi várostól fél órányi távolyságra megy el, azután Szivác, Cservenka, Kúla, Új és Ő Verbász, Sz. Tamás és Túria helységek mellett folyván, Földvár szomszédságában a' Tiszába szakad. Ezen Tsatornának útja világosan ki van téve az általunk készített Bács Vármegye Mappáján, meglátzanak azon a' Hollandus módra készült

víz fogók is vagy zsilipek, a' mellyek a' víz zuhanásainál a' hajóknak sérelem nélkül való lebotsátására szolgálnak, ezeknek ketteje a' Tsatorna kezdeténél a' Duna partján, és végezeténél a' Tisza partján vagyon készítve. A' Tsatorna olly széles és mély, hogy azon a' Dunán járó leg nagyobb terhes hajók is bátran járhatnak, 's a' melly útát eddig a' tekervényes és sok helyeken veszedelmes Dunán az efféle terhes hajók három 's négy hét alatt is nagy ügyel bajjal tehettek, oda ezen Tsatornán három négy nap alatt könnyen elérhetnek. —

A' Tsatorna megvizsgálására kirendelt Királyi Kommisszióban voltak, Cs. K. Generális Frohn, Kir. Tanácsos Mgs Báró Podmanitzky József, Kir. Tanácsos 's Magyar Országban a' Hydraulikának és Hajókázásnak Fő Igazgatója Hepp e, és Fő Indsinér Sátor Dániel Urak. Sok tekintetben érdemessé tette magát a' Magyar Haza előtt az ezen Kanális készítésére ösfsze állott Társaság, mind a' Hazára nézve igen szükséges és hasznos kereskedés gyarapításával, mind pedig az által, hogy ezen a' mi Hazánkban első Kanálissal tett próba tételnek szerentsés végbe menetele után, könnyebb lesz már a' tört úton járni, 's a' Kereskedés előmozdítására, a' hol lehet, több Kanálisokat is készíteni.

Bács Vármegyéből. A' múlt hónapnak 18-dikán tartatott ezen N. Vármegyében Méltóságos Ürményi József Ó Excája személyes jelenlétében a' Székűjítő Gyűlés. A' melly alkalmas-

sággal némely változások is estek a' N. Vármegye Tisztjei között. — Első Vice-Ispány Kir. Tanácsos T. Patséry O d r y A n d r á s Úr, ki mind a' múlt Török, mind a' most végeződött Frantzia háborúban sokképpen érdemessé tette magát a' Haza eránt, a' Státusok közönséges meglegedésével viselt hivatalában meg hagyatott. T. Latinovitsch Taddeus öregsége és beteges állapota miatt hivataláról önként le mondván, helyébe a' Tifzamellyéki Járásban volt Fő-Szolgabíró Bajsai V o j n i t s c h F á b j á n Úr tétetett. Fő Notáriusi hivatalában meghagyatott T. Csebi Márffy L e o p o l d Úr; úgy szinte Első Vice Notáriusnak T. Bunyik Beniamin Úr: Másodiknak választott volt Archivárius Matyasovszky János Úr. Fő-szolgabírák: a' Tifzamellyéki Járásban P o t s k a y Z s i g m o n d Úr; a' Felső vagy Bajai Járásban sok éltendőig Fő szolgabíróságot viselt Patséri Szalay Péter Úr helyében, ki önként le tette hivatalát, választott Almási Antonovitsch Simon Úr. Az Apaténi vagy Közép Járásban Latinovitsch Jó'sef Úr; az Alsó Járásban Polack Jó'sef Úr. Tábla Biráknak neveztettek Ő Excája a' Fő Ispány Úr által; Mgos Rothenhausi Redly Ferentz és Mgos Tanácsos's Zombori Administrátor Ürményi Mihály, T. Praefektus Zinkola, T. Cseh Antal, T. Császár Ferdinand, 's még mint egy húzsig való érdemes Urak.

Tudtára esvén a' Bács Vármegyei Státusoknak Érdemes Hazánkfia Tek. Császár András Úrnak a' Siket-némákat nevelő Oskola felállításá-

ra tett buzgó igyekezete, 's annak végre hajtására eddig tett szerentsés lépései, azonnal 1000 forintot ajánlott ezen Vármegye is azon Nevelő Oskolának felállítására, a' melly summa pénzt a' Nemes Vármegye, egy különös jó végekre gyűjtött Kassájából fizette ki.

Nagy Izámmal vagynak már nem tsak a' Nemes Vármegyék közzül, hanem magános jóltévő személyek is, a' kik ezen szent végre, gyönyörű áldozatokat tettek, által látván azon Intézetnek közhasznú voltát. Mi ezen jóltévő N. Vármegyék és Erdemes Hazafiaknak Neveit rövid időn fogjuk Erd. Olvasóinkal közleni.

Komárom Július 1-ső napján. Nálunk is a' Himlőnek a' Gyermekekbe való oltása, kezd közönségessé lenni. Minekutánna t. i. Doctor Nagy Sámuel Úr, a' ki a' Doctorságot a' külső Akadémiákban tanulván, a' Bétsi Nagy Ispotályban is magát gyakorlotta, Szolga Biró Csepí Sigmund Úrnak négy ezstendős kis fijába, és három fertály ezstendős Leánykájába a' természetes himlőt igen szerentsésen bé oltotta volna, ezen Példa sok Szüléket arra birt, hogy Gyermekeikbe a' himlőt naponként jó előmenetellel oltatják.

Anglia.

Londonból Jún. 21-dikén. Némely ide való Kereskedők készülnek már, hogy Egyiptomba küldjek kereskedő hajóikat, telyes reménységben lévén annak az Anglusok birtokába való megmaradása felől. — A' napokban 30 Portékás nagy ládák rakattak itt meg különbnél különb drágaságokkal, mellyek Bétsbe szállítatnak.

Londonból Jún. 22-dikén. A' napokban erefsz-
tettek bé Plymoutnál a' tengerre egy gyönyörű
100 ágyús elsőrangú hajót, mint egy 10,000 em-
ber nézőknek jelenlétében. A' hajó neve Meg-
neijjedj (Dreadnought) és 13 esztendő óta dol-
goznak rajta. — Több ízben tanácskozáván mára a'
Dánus Követ Gróf Bernstorff, Hawkes-
bury Ministerrel; azolta parantsolat küldetett
napnyúgoti Indiába, hogy a' mi seregeink, a' mos-
tanában elveti 3 Dánus szigeteket hagyják oda. —
Svéczziából is egy tellyes hatalmú Követ váratik
Londonba. — A' mai hivatalbeli Újság újjolag azt
hirdeti, hogy mivel Brest körül 60,000 emberből
álló Frantzia seregek állanak készen, a' mellyek
24 óra alatt hajókra ülhetnek, szükség hogy az
ellenség kifzállására és Angliában való megjele-
nésére elkészülve legyen a' Nép, de azért attól
előre meg ne rettenjen. — Mind Nagy Britanniá-
ból mind Hiberniából igen sok Familiák költöz-
nek ki mostanában, 's által menvén Északi Amé-
rikába, ott telepednek meg; ennek oka a' felet-
több való Drágaság, melly miatt a' szegé-
nyebb Familiák minden iparkodások és szorgalma-
toságok mellett is, minden vagyonaikat megél-
ték már, 's azután alig tudtak két kézi terhes
munkájok után is tengődni. Most az utolsó 2 hét
alatt többen ültek hajókra 2 ezer embernél. Ál-
taljában észre lehet venni a' mi három egyesült
Országunkban, hogy azokban ez a' két egymás-
sal ellenkező állapot, a' Gazdagság és a'
Szegénység, a' leg nagyobb mértékben talál-
tatik. A' kereskedők igen jól élnek, a' szegény-

ség az étellel küszködik. Dublinban (Hibernia fővárosában) 110,000 ember lakik, 's azok között 20,000-ren, olly ügyefogyott állapotban vannak, hogy ha nem koldúlnának nem is élösködhetnének. — Huszonhétre szaporodott már a' Bresti kikötőhely külső részében vagy torkában a' kievezésre készen álló Spanyol és Frantzia első rangú hajók száma: melyre nézve a' mi az előtt vigyázó hajósseregünk is egynehány hajókkal neveltetett.

A' mint a' Londoni Újságok állítják, Angliának dolga Napkeleti Indiában mind a' kereskedelemre, mind a' hadi és más politikai környül állásokra nézve igen jó lábon áll; a' Ganges két mellékén ki terjedett minden Tartományoknak Fejedelmei, vagy adófizetői az Anglusoknak, vagy frigyesi: Persiával szoros egygyességben él, 's a' t. Egyedül Bataviát és a' Manilli szigeteket bírják még az Anglusokon kívül Európai idegen kezek; de ezeknek elfoglalására is tétetnek a' készületek. — Tsak a' mit az egy Pamuttal való kereskedésből nyer Anglia esztendőnként, mellynek nagyobb része napkeleti Indiából szállítatik Nagy Britanniába, teméntelen kints. 1780-dik esztendőben 500,000 mázsa pamut vitetett bé Agliába, de a' két utolsó esztendőekben 4 millió mázsára megy a' mennyit oda szállítottak. A' pamut szövő mesterséges Műhszerek és Rökkák pedig, olly nagy tökéletességre vitettek már Angliába, hogy hajszál vékonyságú 's még is erős fonalat erefletének azok. Ez az oka, hogy ha szinte elég fonni való pamut volna is más Országok-

ban, még is inkább hozatják a' Muselint Patyolatot 's Velelzt készítő Fábrikások egyenesen Angliából a' szőtt pamutot, mintsem hogy itt fonassák, mivel azok óltsóbbak. Még Magyar Országban is találtatnak már, noha igen kevés számmal Muselin Fábrikák, de azokba mind Angliából került pamutból dolgoznak a' Takátok. — Meg nem állhatjuk, hogy említést ne tegyünk itt egy Erd. Hazánkfiáról, a' ki sokáig tanulván külső Országokon a' külömb külömbféle Pamut Matériák készítése módját, nem régiben Po'sonban állított fel egy Muselin Fábrikát, 's már most külömbnél külömb Muselineket, Patyolatokat, Velelzeteket, Pikéteket 's más gyönyörű Pamut matériákat készít, mellyeket nála sokkal óltsóbb árron lehet meg szerezni, mint ilyen nemű külföldi Portékákat. A' neve ezen derék Fábrikásnak Röhrer János Vas Vármegyei fi, 's a' mint reá emlékezünk Acsádra való.

Londonból Jún. 23-dikán. Azt írják a' Ministériumnak kedvező Újságok; hogy mostanában a' Király Dundas Vóltministert a' Mezei József-gában meglátogatván, ott ebédelt, 's ilyen szókkal emelte fel a' poharát az ebéd felett: „Annak a' derék férjfiúnak egészségéért, a' ki az Egyiptomba való kifizállás Plánumát kigondolta, és bátorkodott a' mellett, még tulajdon vélekedéseim ellen is megállani. (Ez pedig Dundás Úr vólt)

Meg sem gondolta a' Ministérium, hogy az Angliában felállítandó Kadét-Oskola plánumát a' Parlamenton minden Tagjai közül-akarattól helybe ne hagynák; azonban igen sokan kikeltek e'

miatt a' Ministerek ellen, a' kik egészfzen más oldalról nézvén ezt a' dolgot, úgy gondolkoztak, hogy Frantzia Ország példájára talám még végre Angliába is Katonai Kormányházakat akarnak a' Ministerek felállítani. „Bezzeg nem vólt Marleborough idejében szüksége Angliának a' Kadét Oskolára, így szólla Walpole Úr és többek, még is azért a' leg nagyobb ditsősséggel tudtak a' szárazon is hadakozni. (Marleborough igen híres Anglus Generális vólt a' múlt század elején, egy időben élt a' híres Turrennel és Eugéniussal.) Leg jobb Múd az, a' jó Katona Tisztek formálására, ha az érdemet meg-jutalmaztatja a' Kormányház. Frantzia Ország híres Generálissai, az egy Bonapartot ki-vévén, a' kiről igaz hogy Katonai Oskolába formáltatott, mind a' Táborba tanúlták a' katonaságot. Az is baj lesz még, hogy ha végre a' Hadi Oskolába nevelt Tisztek a' Parlamentomban megjelennek, a' Politikai dolgokba belé se' szólhatnak 's a' t. Meg-mutatták ellenben a' Ministerek, hogy eddig is régén szüksége lett volna Angliának a' Hadi Tiszteket formáló Oskolákra; de még most se' késő, mert, így szólla Elford Úr, ha békesség lesz is, az tovább 10 éfztendőnél nehezen fog tartani.

Frantzia Ország.

Némelly Párisi Újságok még Június 19-dikén kezdték már hirdetni, hogy a' Békesség Spanyol, Frantzia Ország és Portugallia között, Badajozban valósággal megkötöttetett volna, a' hol t. i. a'

Frantzia telyes hatalmú Biztos Bonaparte Lutzian és Sz. Cyr Generális jelen voltak, sőt hogy ezen Békeség kötést Mádríttban már a' Spanyol Király a' maga aláírásával is megerősítette volna. Ezen nevezetes Tudósítást egy rendkívül való Kurír vitte Párisba; de a' hivatalbeli Újság mind ezekről még semmit se' jelentett.

Párisból Jun. 26-dikán. Nagy Katonai Parádé tartatott tegnapelőtt a' Fő Konzul jelenlétében a' Tuillerie Palota előtt, melynek a' Palotából nézői voltak a' Livornoi Gróf, Kárdinalis Consalvi és Spina Urak Pápa Ö Szege követjei. A' Parádé után Audiéntziát adott a' Fő Konzul minden Generálisoknak. — A' Livornói Gróf elútazása Június 29 dikére halasztódott, Július 5 dikén fog Lionba 9-dikén Chambérybe és 13-dikán Turínba érkezni. — Azt végezte a' Státus Tanács, hogy a' Rajna bal partja 4 új Departamentomból válasszon négy Tagokat, ha abban legközelebb üres helyek lesznek.

Fr. Polgár Garnerin tegnap a' tizenhetedik levegőbeli útazásához fogott Chantilli városában. Próbára, és a' jelen volt számos Nép gyönyörködtetésére először egy olyan mesterséges levegőtől kiűritett Golyóbist repített fel Garnerin, a' mellyről egy afszonyi formába kitsinált mesterséges kép függött le. Ez a' golyóbis fel felé sievén kellemetesen mulattatta a' nézőket, míg végre a' levegő égben mesterségesen elpattanván, az afszonyi kép lassanként erefzkedett lefelé egy esést óltalmazó igen okosan ki talált szerzámmal egygyütt, 's olly tsendesen szállott le, hogy ha va-

lóságos ember lett volna sem ütődött volna meg. Maga Garnerin a' feleségével egygyütt reggel nyóltz óra után ült fel egy olyan Golyóbisról függő hajóra, 's felindulván a' földről minekutánna ide 's tova lebegtek a' nézők felett, 's ezeket köszöngtették, nagy méltósággal felemelkedett a' Golyóbis hajójokkal egygyütt ifzonyú magasságra, végre Vincennes felé vette útját 's egynehány minútum alatt eltűnt a' nézők szemei elől; hol szállottak a' földre még nem tudni. Még ezután egy kis golyóbis is erefztetett fel, melly alig emelkedvén fel, egy tsillag forma testé változott, 's nem sokára belőlle tüzes golyóbisok hullottak, végre maga is elpattanván egy virág bokrétává változott, és ez tüzi mesterségeket tsinált a' levegőben. Mind ezek a' mulattságok nagy megalágyedéssel gyönyörködtették a' nézőket.

Orosz Birodalom.

Június 3-dikán mind az Igazgató Tanács által tartatott közönséges Gyűlést, mind a' Papi szent Zsinatot (Synodust) meg tisztezte az Orosz Császár a' maga személyes megjelenésével. Az utolsóbábémenvén, minekutánna a' Gyűlésben leült, következő Parantsolatja olvastatott el Ő Fgének a' Sz. Zsinat előtt: „Minthogy Mi a' Papok betsben való tartásának a' Nép között is valamely jelét és példáját kívánnánk adni; egyszersmind pedig ő benne is több tiszteletet igyekeznénk önön magok eránt gerjeszteni, a' vétkest selekedektől pedig nagyobb mértékben való írtózást szíveikbe óltani, a' melly virtusok az ártatlan ál

dozatokkal foglalatostkodó Isten szolgáiban, mindenek felett legjobban megkívántatnak: Errenézejónak találtuk; hogy a' Sz. Zsinat kérése szerént, melly már 1796 dik esztendőben helybe is hagyatott, de a' mellynek még eddig semmi következése nem lett, a' Papokat, 's Diakonusokat, ha szinte nagyobb vétkekbe esnének is azok, a' testeken verés által elkövetendő büntetések alól felszabadítsuk. Ezen kegyelmes Rendelését Ő Felségének az Ő Hitű Orosz Vallás Papjai eránt különös és igen szép beszéddel közönte meg a' Sz. Zsinat nevében az Elölülő Püspök.

Június 11-dikén tétette az Orosz Császár Sz. Petersburgban egy Hirdetés által közönségessé, hogy Ő Fge is ditső eleinek példáját követvén, magát a' bé vett szokás szerént a' Császárságra felkeneti; és a' Császárnéval egygyütt Moskau fővárosában a' jövő September hónapban megkoronáztatja; mellyhez képest minden hív alatta valóit meghívja és serkenti Ő Felsége, hogy buzgó könyörgéseik által az Istenhez fokázkodván, kérjék a' Mindenhatót, hogy ezen Császárságra való felkenettetés és megkoronáztatás, valóságos jele és záloga legyen azon kegyelemnek és szeretetnek, a' melly Ő Fgét a' Császárt hív alattavalóival szorossan egygyesítettse.

Elegyes Levelek.

Azon hivatalbeli hadi Tudósítások között, a' mellyeket a' Spanyol Tábor Fővezére küldött Portugalliából Mádrittba, még ezen nevezetes Tudósítás is említést érdemel. Május 29-dikén. A' Gallitziai Sp. Seregek Vezére St. Simon Generális

jelenti, hogy az Anglus rabló hajók, rettenetes dolgokat követtek el, a' kik nem elégedvén meg azzal, hogy a' halász hajókat a' halászokkal együtt elfogdosták, Gallítziának Rivadeos nevű kis városához nem méltázza a' szárazra is kiizálván a' közel lévő falukat kegyetlenül prédálták, 's fosztogatták.

Velentzéből Jún. 23-dikán. Az az Anglus kis hajóssereg, a' mellyen az Anglus zsóldba lépett kiköltözött Svájtzerék és Condé seregei Máltába akartak menni, valamely okból ismét visszafizart Triestbe; úgy mondják némellyek, hogy a' Gantheaume Frantzia Adm. hajósseregétől tartott, a' ki már az Adriaticumi tengerre béevezett. —

Tudománybeli Kérdések.

1.) Béla Király nevetlen Notáriusa, a' ki bizonyosan Pál volt, az Erdélyi Püspök (Lásd Al. Horányi Nova Memor. Hung. P. 1. p. 121.) így kezdi a' maga Írását: P. dictus Magister, ac quondam bonae memoriae gloriosissimi Belae Regis Hungariae Notarius. — Úgyde öszvevetvén az időket, úgy jön ki, hogy ő hamarébb megholt, mint III dik Béla Király, a' kinek Notáriusa volt; tudnillik még 1181-dik esztendőben. Lásd Al. Horányi oper. cit. p. 123. G. Pray Hierarch. Hung. P. II. p. 252. — Miképpen nevezi hát az élő Királyt, bonae memoriae, jó emlékezetű nevezettel? nem valamelly régi Magyar szóllásnak kö-

vetéséből tselekefzi e' ezt? — mert hogy a' régi Magyarok az élők felől is szoktak néha illy formán szólni, az előttem bizonyos dolog.

2.) Rogerius (Miserab. Carm. Cap. XL.) IV-dik Béla Királynak a' Tatárok' elmenetele után Magyar Országban lett vízfőzajvetele felől így ír: Rex Bela maritimis de partibus, per Cruciferos de Insula Rhodi. adjutus. in Hungariam venit. Vóltez 1243-dik esztendőben. — Úgy de a' Sz. János vitézi Rendje még azután sokára, 1309-ben foglalta el Rhódus szigetét, 's azontúl kezdődött a' Rhódusi vitézek' nevezete. Hogy hogy fordúlhat hát elől ez a' nevezet már a' Rogerius írásában? annyival inkább, mivel, tsak nem bizonyos az, hogy ő vól az a' Rogerius, a' ki Spalatumi Érsekségében 1266-ban holt-meg. Lásd Thómae Archid. Hist. Salomit. C. XLVIII-LI. p. 629. 634. edit. Schwandt. Script. Rer. Hung. Tom. III. -- Conf. ibid. p. 664.

3.) Nadányi János (Flor. Hung. p. 82.) le-írván a' Sz. László Király' kegyességét, azt teszi utánna, hogy sokan a' Magyar Ország Koronáját, mellyel ma a' Királyok mag koronáztatnak, nem a' Sz. István Koronájának tartják; hanem azt beszélik, hogy az, a' László Király idejében az égből szállott alá. Tulajdon szavai Nadányinak ezek: Comitabatur Regem divini favoris opinio. unde et factum, ut coronam Hungariae, qua hodie Reges ornantur, Ladislao Principe coelo delapsam, contra quod supra rela-

tum est (p. 65. in Vita S. Steph.) in fabula s
iret. — Honnan vehette magát ez a' köz be-
fűzéd? Onnan e', a' mi vagyon Turótzai Jánosnál
(Chron. P. II. Cap. LII.) Gejza és László Her-
tzegekről, 's egy Angyal által Gejzának az égből
hozott Koronáról? vagy pedig önnán, hogy az
Ország lakosi közül sokan sokáig tudtak abban
valamit, hogy valósággal a' Sz. László idejében
is (de mikor még ő csak Hertzeg-vólt) egy Koroná
küldetett Magyar Országba (tudniillik Gejza Ki-
rálynak, a' László testvérjének) a' mellyel ko-
ronáztattak meg annakutánna a' Magyar Kirá-
lyok?

Ha valaki ezen kérdések felől maga értelmét
velem közleni méltóztatik, nagy köszönettel fo-
gom venni. — Írtam S. Patakon, Junius 15 dik
napj. 1801-dik éfzt.

Szombathi János.

Professor. mk.

Előszírói Híradás.

A' Füredi Savanyú víztől. Junius hónapnak
24 dik napján.

Tudtára adatik az Érdemes Közönségnek,
hogy itt a' közel lévő Helységben 500 akó, jó
Fejér, és veres eladó Bor találatik. A' ki nek tehát
szüksége lenne illyetén Borokra, magát az itten
lévő Comiszárius, Nemzetes Varga Ádám Urnál
jelenteni méltóztatson, a' ki is bővebb útastást
fog az eránt adni.

Jobbitás. Az utolsó árkusban a' 33-dik levél oldalom
a, helyett 7500 Köldusek, olvastassék 1500 Köldusek.